

Investerings en kapitaallasten

ten behoeve van coalitieonderhandelingen 2010

Directie Concern, afdeling Begroten & Verantwoorden
Albert Foekens
Michel Jansen
Hans Danner

KORTE SCHETS

In de Stadsbegroting 2010 is besloten tot een verbeterstap in de sturing van de investeringsplanning. Naast een realistischer investeringsplanning is tevens gevraagd om een herbezinning op de geprogrammeerde onderuitputting.

In een rondvraagnotitie (datum: College 2 maart 2010) is de opdracht uit de Stadsbegroting uitgewerkt. Het College is geïnformeerd via een tussenrapportage over aantal principes, die een verbeterde programmering en sturing ondersteunen.

De volgende voorstellen zijn gedaan:

- Heroverweeg opnieuw de versnelde afboeking van (onderhouds-)investeringen gericht op maatschappelijk nut, voor zover meerjarig geprogrammeerd. Conform het voornemen zoals geformuleerd bij de behandeling van de Stadsbegroting 2010 (zie alinea "afboeken activa en opnemen exploitatiebudgetten").
- Maak een onderscheid tussen jaarlijkse bulkkredieten (zgn. doorloopposten) enerzijds en (investerings-) projecten anderzijds
- Restantkredieten bij bulkposten worden per definitie niet overgeheveld maar vallen jaarlijks vrij.
- Projecten worden geprogrammeerd op basis van de levensloop van een project. D.w.z. er wordt gefaseerd geprogrammeerd in het Investeringsprogramma.
- Vrijgave van kredieten voor (alle) projecten in de eerstkomende jaarschijf vindt slechts plaats op basis van een concrete begroting + planning

Bijlage 1 laat het resultaat van deze benadering zien. Als bijlage 2 is een vertaaltabel opgenomen van de investeringsplanning zoals deze is opgenomen in de primitieve begroting 2010 naar de nieuwe planning.

DOORREKENING INVESTERINGSRUIMTE MIDDELLANGE TERMIJN

Er is inmiddels een financiële doorrekening van de investeringsruimte tot 2020 gemaakt, mede op basis van bovenstaande uitgangspunten. Hiervoor is de te verwachten vrijval van kapitaallasten van belang. Dit bepaalt het volume van nieuwe investeringsruimte.

In deze financiële doorkijk zijn ook – naast de reductie van de stelpost onderuitputting - een aantal knelpunten duidelijk geworden, die niet eerder manifest waren.

1. effecten van annuïtair afschrijven (in afwijking van het principe van lineair afschrijven). Na een korte termijn voordeel in kapitaallasten ontstaat (na ongeveer een derde van de looptijd) een nadeel. Per saldo is de investering duurder. In de nieuwe set investeringsrichtlijnen wordt hierop teruggekomen. Deze volgt in fase 2 van de verbeteraanpak.
2. een lagere vrijval van kapitaallasten, waardoor de onderuitputting kapitaallasten onder druk komt te staan. De jaren 2014 en 2015 laten hier een substantieel lager niveau zien. Een verklaring hiervan kan liggen in periode met een lager investeringsniveau 25 of 40 jaar geleden.

Voor de berekening van de beschikbare investeringsruimte is uitgegaan van:

- een planning van de "echte" investeringsprojecten op basis van ijkmomenten (start voorbereiding, start realisatie, project gereed)
- afbouw van de geprogrammeerde onderuitputting kapitaallasten
- overheveling van maatschappelijke nut investeringen naar de exploitatie
- schrappen van een aantal kleine investeringsbudgetten (Incidentele projecten programma Wijken, Bodemsanering en Vangnetgevallen bij het programma Milieu; totaal € 83.000 per jaar)
- verlaging van het krediet woonomgevingsverbetering met € 2,5 ton, dit is een verlaging naar het niveau van afschrijvingslasten in de begroting.
- opnemen van bulkkrediet voor het op peil houden van het gemeentelijk vastgoed

- rente op de onderhanden investeringen wordt toegerekend aan de investering. Dit wordt ingepast in de bestaande investeringsruimte.

Uit deze doorrekening komt het volgende beeld (in bijlage 3 wordt hiervan een verdere uitsplitsing gegeven):

Bedragen * € 1miljoen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beschikbare kapitaallasten	36,8	29,3	29,6	29,8	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Benodigde kapitaallasten	33,6	26,6	26,6	28,1	29,2	29,6	28,8	29,0	29,0	28,9	28,7
Verschil beschikbaar - benodigd	3,2	2,6	3,0	1,6	0,8	0,4	1,2	0,9	1,0	1,1	1,2
Opgenomen stelpost onderuitputting	4,1	4,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Uit de tabel blijkt dat de nieuwe planning weliswaar past binnen de beschikbare kapitaallasten. Als we dit echter vergelijken met datgene wat we eerder gedacht hadden over te hebben, de stelpost onderuitputting, dan past het niet.

Overigens wordt in bovenstaand tabel geen rekening gehouden met een positief effect van ongeveer € 0,6 miljoen in de exploitatie door het afboeken van activa en het hiervoor opnemen van budgetten in de exploitatie.

BIJSTURINGOPTIES

Een mogelijke optie is om de onderuitputting kapitaallasten te vervangen door een algemene onderuitputtingsstelpost. Als we deze baseren op het laagste niveau van onderuitputting op de kapitaallasten dan zou deze € 1,8 miljoen bedragen. In deze optie nemen we het exploitatie voordeel mee dat ontstaat door het afboeken van activa en we stoppen de structurele voeding van de RSI. De RSI wordt in de nieuwe situatie gevoed door het verschil op de kapitaallasten. Per saldo levert dit ongeveer € 2,3 miljoen meer op in RSI in de periode 2011 - 2020.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stelpost onderuitputting kapitaallasten	4,1	4,2	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Verschil kapitaallasten beschikbaar - benodigd	3,2	2,6	3,0	1,6	0,8	0,4	1,2	0,9	1,0	1,1	1,2
Exploitatie effect afboeken investeringen opnemen budgetten		0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Voeding RSI		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Algemene onderuitputtingspost		1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Voeding RSI		1,6	2,7	1,4	0,4	0,0	0,8	0,6	0,7	0,7	0,9

AFBOEKEN ACTIVA EN OPNEMEN VAN EXPLOITATIEBUDGETTEN

In de Stadsbegroting 2010 is voorgesteld om activa en investeringen binnen het programma Openbare Ruimte af te boeken. In de nieuwe investeringsplanning is dit breder toegepast (hiervoor is de ruimte in de reserve NUON van € 58,1 miljoen maatgevend).

In de kern komt dit plan er op neer dat we alle bestaande en activa afboeken en geplande investeringen laten vervallen. Hierdoor vallen de afschrijvingslasten in de exploitatie vrij. Deze vrijval biedt ruimte om exploitatiebudgetten op te nemen.

Doordat we eigenlijk altijd meer investeren op deze terreinen dan we als structurele bulkkredieten hebben opgenomen kunnen we substantiële hogere budgetten opnemen. Een spelregel wordt wel dat op deze terreinen er geen investeringsclaims meer komen, maar dat deze worden ingepast binnen de exploitatie.

Investerings en kapitaallasten

In onderstaande tabel wordt een cijfermatige opstelling gegeven.

De kolom boekwaarde geeft de waarde aan van de activa die wordt afgeboekt. De kolom afschrijvingslasten 2010 laat het niveau zien van de lasten die gemoeid zijn met de gerealiseerde investeringen. Deze kolom is in de meeste gevallen als maatgevend genomen voor het exploitatiebudget.

De kolom afschrijvingslasten '11 is opgenomen om vooral het effect te laten zien van de kapitaallasten die het meeslepen van restantkredieten met zich meebrengt. Het verschil tussen de afschrijvingslasten in 2010 en 2011 is bij de doorrekening al genoemd als positief effect op de exploitatie van het afboeken van activa.

De kolom exploitatiebudget laat het op te nemen budget in de exploitatie zien. De kolom daarna, "opgenomen bulkkredieten in huidig plan", laat zien hoeveel er nu is opgenomen. Het verschil tussen deze twee laat de extra structurele bestedingsruimte zien.

Bedragen x € 1 miljoen	Boekwaarde 1/1/'10	Boekwaarde 1/1/'11	Afschrijvings- lasten'10	Afschrijvings- lasten'11	Exploitatie budget	opgenomen bulkkredieten in huidig plan
Sport en speelplekken	2,4	3,3	0,2	0,4	0,25	0,00
Openbare ruimte	27,2	27,4	2,2	2,3	2,20	1,61
Openbaar vervoer	10,5	12,5	0,5	0,6	0,50	0,06
Verkeer	13,8	14,0	0,9	1,1	0,90	0,48
Groen	2,3	2,5	0,1	0,2	0,20	0,18
Totaal	56,2	59,8	3,9	4,6	4,05	2,33

GEVOLGEN VOOR DE INVESTERINGSRUIMTE VOOR SPECIFIEKE INVESTERINGEN

Alle acties die leiden tot de nieuwe investeringsplanning hebben gevolgen voor de investeringsruimte.

In de oude opzet gingen we altijd uit van een investeringsniveau van € 18 miljoen.

In de huidige systematiek blijft er € 13,9 miljoen aan investeringsruimte over. Hiervan wordt € 4,9 miljoen ingevuld door bulkkredieten en is er dus in elk jaar € 9 miljoen beschikbaar voor de "echte" investeringsprojecten.

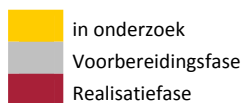
Bijlagen

Investerings en kapitaallasten

BIJLAGE 1 INVESTERINGSPLAN 2010 – 2014 SPECIFIEK

Bedragen * € 1.000

Programma	krediet	dekking	bedrag	2010				2011				2012				2013				2014			
				K 1	K 2	K 3	K 4	K 1	K 2	K 3	K 4	K 1	K 2	K 3	K 4	K 1	K 2	K 3	K 4	K 1	K 2	K 3	K 4
Ruimte en Bouwen	Cultuurhistorie		1.000																				
Grondbeleid	Koers West		6.000																				
	masterplan oude stad		476																				
	Noord-oost kanaalhavens		1.000																				
Sport	Station Lent		3.000																				
	Herontwikkeling sportpark Lindenholt		950																				
	Nieuw zwembad-oost		525																				
	Ondersteuning Quick		891																				
	Sportpark brakkenstein		1.800																				
	Sportpark Oosterhout	Wlspr	1.500																				
Onderwijs	Schoolhuisvesting		528																				
Wijken	Actieplan Hatert		1.145																				
	Voorzieninghart Waterkwartier		3.875																				
	VZH Willemskwartier		7.223																				
	Wijkcentrum Heseveld		1.540																				
Zorg & Welzijn	Locatie jgz in de Wieken		222																				
	Locatie jgz in Heseveld/Danielsplein		400																				
Jeugd	Centra jeugd en gezin		173																				
Economie	Baggeren Havens		2.700																				
	Waalkade		4.000																				
Cultuur	Nieuwbouw Doornroosje		9.791																				
	Vereniging		0																				
Mobiliteit	Doorsteek Visveld		300																				
	Fietstunnels Waalsprong		7.078																				
	HOV/verkeerstructuur Waalsprong		3.922																				
	Selectief toegangssysteem		337																				
	Parkeren vervangingsinvesteringen		350																				
Milieu	Warmtenet		0																				
Groen & Recreatie	Park Lingezegen		2.400																				
	Park West, noordelijk deel		550																				
	Valkhofpark/Hunnerpark		1.768																				
	Waalpark evenemententerrein		500																				
Investeringsbeslag per jaar			65.944	21.388				12.873				13.790				13.798				4.625			

BIJLAGE 1 INVESTERINGSPLAN 2010 – 2014 TOTAAL

Bedragen * € 1.000

	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal specifieke reguliere investeringen	21.388	12.873	13.790	13.798	4.625
Bulkkredieten					
Groen & Recreatie woonomgevingsverbeteringen	750	750	750	750	750
Vastgoed Gemeentelijke accommodaties	1.400	750	750	750	750
Bedrijfsinvesteringen	4.527	3.670	4.070	3.400	3.400
totaal bulkkredieten	6.677	5.170	5.570	4.900	4.900
Investerings in afronding					
Busbaan fruitlaan	-862				
Ringstraten	-885				
10-puntenplan Waalbrug	-207				
Rondje Heyendaal	-1.948				
PR Waalsprinter	-200				
Ophogen bushaltes	-1.070				
Totaal reguliere investeringen	22.894	18.043	19.360	18.698	9.525

Investerings en kapitaallasten

BIJLAGE 2 VERTAALTABEL INVESTERINGSPLAN

dekking	type	Prog.	krediet nieuw	Krediet oud	2010	2011	2012	2013
Investeringsplan								
specifiek	Ruimte en Bouwen	Cultuurhistorie	K000168	Cultuurhistorie				1.000
	Grondbeleid	Koers West	K000013	Koers West	0			6.000
		masterplan oude stad	K000010	masterplan oude stad	476			
		Noord-oost kanaalhavens	K000162	Noord-oost kanaalhavens	1.000			
		Station Lent	K000128	Station Lent		3.000		
	Sport	Herontwikkeling sportpark Lindenholt	K000052-C	Herontwikkeling sportpark Lindenholt	950			
		Nieuw zwembad-oost	K000073	Nieuw zwembad-oost	525			
		Ondersteuning Quick	K000149	Ondersteuning Quick	891			
		Sportpark brakkenstein	K000052-B	Sportpark brakkenstein	1.800			
	Wijken	Actieplan Hatert	K000151	Actieplan Hatert	826	319		
		Voorzieningshart Waterkwartier	K000116	Voorzieningshart Waterkwartier	3.000	875		
		VZH Willemskwartier	K000126	VZH Willemskwartier	7.223			
		Wijkcentrum Heseveld	K000150	Wijkcentrum Heseveld	800	500	240	
	Zorg & Welzijn	Locatie jgz in de Wieken	K000154	Locatie jgz in de Wieken	222			
		Locatie jgz in Heseveld/Danielsplein	K000153	Locatie jgz in Heseveld/Danielsplein	400			
	Jeugd	Centra jeugd en gezin	K000165	Centra jeugd en gezin	173			
	Economie	Baggeren Havens	K000169	Baggeren Havens				2.700
		Waalkade	K000071	Waalkade	1.500	2.500		
	Cultuur	Nieuwbouw Doornroosje	K000024	Nieuwbouw Doornroosje	9.307			
			K000025	Culturele broedplaatsen	484			
	Mobiliteit	Doorsteek Visveld	K000157	Doorsteek Visveld	300			
		Fietstunnels Waalsprong	K000161	Fietstunnels Waalsprong	1.025	6.053		
		HOV/verkeerstructuur Waalsprong	K000144	HOV/verkeerstructuur Waalsprong	1.000	1.000	1.922	
		Selectief toegangssysteem	K000136	Selectief toegangssysteem	811	-454	-21	
		Parkeren vervangingsinvesteringen	K000159	Parkeerapparatuur Kelfkensbos	350			
	Groen & Recreatie	Park Lingezege	K000005-B	Park Lingezege	600			
			K000140	Park Lingezege	0	900	900	
		Park West, noordelijk deel	K000006	Park West, noordelijk deel	550			
		Valkhofpark/Hunnerpark	K000005-A	Valkhofpark	878			
			K000080	Valkhofpark/Hunnerpark	397	93		
			K000141	Herinrichting Valkhofpark	350	50		
		Waalpark evenemententerrein	K000171	Waalpark evenemententerrein				500
	Milieu	Warmtenet	K000xxx	Warmtenet	2.000			
Totaal specifiek					37.839	14.836	3.042	10.200
bulkkrediet	Bedrijfsinvesteringen				4.527	3.670	4.070	2.900
	Groen & Recreatie	woonomgevingsverbeteringen	K000051	woonomgevingsverbeteringen	1.776	500	1.000	1.000
	Vastgoed	Vastgoed investeringen	K000014	Onderhoud aanpassingen jeugdacc	20	20	20	20
			K000016	Geluidbep.maatr. Jongerenvoorzieningen	40	40	40	40
			K000072	Div.wettelijke aanpassingen (leg.asbest etc)	959	250		
			K000093	Strategisch huisvesting	217			
			K000099	Onderh./Multifunct. gebruik binnensport	340			

Investerings en kapitaallasten

dekking	type	Prog.	krediet nieuw	Krediet oud	2010	2011	2012	2013	
				K000101	Verbeteren sportvelden en parken	128	128	128	128
				K000117	Jongerenvoorz op peil brengen 12-20jr	223			
				K000147	Sporthof Horstacker multifunctioneel		230		
				K000155	Aanpassingen en vervangingen	51			
				K000166	Monumentale panden meldinstallaties	250			
Totaal bulkkrediet					8.531	4.838	5.258	4.088	
exploitatie	Wijken		Sport en speelplekken	K000049	Nieuwe speelplekken	114			
				K000085	Sport en speelplekken	139			
	Mobiliteit		OV	K000107	Invest.speelplekken en wijkspeeluin	605			
				K000028	Aanleg verbet. busbanen/ Stimuleren OV	700			
				K000076	Shortlist OV	30	60	60	60
			Verkeer	K000158	Reizigersinf.systeem Brabantse Poort	250			
				K000037	Leefbaarheid:geluid/oversteekbaarheid	197	179	179	179
				K000038	Verkeersveiligheid	690	303	298	298
				K000163	Veilige en comfortabele afrit	290			
				K000170	Veilig naar school op de fiets		500	500	
	Groen & Recreatie		Groen	K000004	Omvormen plantvakken	148	33	33	33
				K000005	Groen	341	215	145	145
	Openbare Ruimte		Openbare ruimte	K000040	verlichting op doorgaande wegen en wijken	71	71	71	71
				K000042	Onderh.wegen, straten, pleinen	1.992	1.543	1.543	1.543
				K000105	Invest. wegen strat. plein.herinrich	100			
				K000130	Ontvlechting gem. elektriciteitsnet	450	500		
				K000152	Grondroedersregeling	300			
Totaal exploitatie					6.417	3.403	2.828	2.328	
afloop	Economie		aanvulling opknappen ringstraten	K000106	aanvulling opknappen ringstraten	-885	0	0	
	Mobiliteit		Busbaan Fruitlaan	K000075	Busbaan Fruitlaan	-867	5		
			OV	K000131	Ophogen bushaltes	-420	-650		
			P+R Waalsprinter	K000160	P+R Waalsprinter	-200			
			Rondje Heyendaal	K000134	Rondje Heyendaal	152	-2.100		
			Uitv. 10 puntenplan file Waalbrug	K000135	Uitv. 10 puntenplan file Waalbrug	-207			
			Verkeer	K000114	BBKAN St.Annestraat	-50			
	Onderwijs		Onderhoud/aanpassen schoolgebouwen 2005	K000039	Onderhoud/aanpassen schoolgebouwen	428	100		
	Burger & bestuur		Stemhokjes, -bussen, -potloden	K000145	Stemhokjes, -bussen, -potloden	23			
Totaal afloop					-2.026	-2.645	0		
afboeken	Wijken		Incidentele projecten 2004-2007	K000053	Incidentele projecten 2004-2007	23	23	23	23
	Milieu		Bodemsanering	K000078	Bodemsanering	40	40	40	40
			Vangnetgevallen	K000079	Vangnetgevallen	20	20	20	20
Totaal afboeken					83	83	83	83	
Totaal Investeringsplan					50.844	20.515	11.211	16.699	
Huren					1.300	1.100	1.100	500	
Parkeeropbrengsten					573				
Riool					7.737	4.932	3.305	3.396	
Waalsprong					1.625				
Reserve					2.184				
Eindtotaal					64.262	26.547	15.615	20.595	

Investerings en kapitaallasten

BIJLAGE 3 DOORREKENING KAPITAALLASTEN 2010 – 2020

Bedragen * € 1 miljoen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beschikbare kapitaallasten											
- beschikbare kapitaallasten excl. Stelpost onderuitputting	36,8	36,6	36,8	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0	37,0
- kapitaallasten af te boeken activa vanuit NUON reserve		-7,4	-7,2	-7,2	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
Totaal beschikbare kapitaallasten	36,8	29,3	29,6	29,8	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Benodigde kapitaallasten											
- benodigd voor bestaande activa	33,6	24,3	23,0	21,2	20,3	19,5	17,3	16,2	15,5	14,7	13,8
- investeringsplan	0,0	1,2	1,6	4,2	5,4	5,9	5,8	5,7	5,6	5,4	5,3
- bulkkredieten	0,0	1,1	2,0	2,8	3,5	4,2	4,8	4,6	3,8	3,1	2,4
- investeringsplan vanaf 2014						0,0	0,8	2,5	4,1	5,7	7,2
Totaal benodigd	33,6	26,6	26,6	28,1	29,2	29,6	28,8	29,0	29,0	28,9	28,7
Vershil beschikbaar - benodigd	3,2	2,6	3,0	1,6	0,8	0,4	1,2	1,0	1,0	1,1	1,2
Exploitatie effect afboeken investeringen opnemen budgetten											
- vrijval afschrijvingslasten		4,6	4,7	4,7	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
- op te nemen exploitatiebudgetten		-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
		0,6	0,6	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5